

ÖZET

ARKEOLOJİ KONULARININ SINIF İÇİ YAPARAK YAŞAYARAK ÖĞRETİMİNİN 6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN TARİHSEL DÜŞÜNME BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ ÜZERİNE BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

Nurgül KIZILAY

İlköğretim Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı

Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Şubat 2014

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Yasin DOĞAN

Sosyal Bilgiler dersi, sosyal bilimler alanındaki birçok disiplinin çalışma yöntemini ve içeriğini çocuklara öğretmeyi amaç edinmektedir. Bu disiplinlerden biri de arkeolojidir. Arkeoloji ile ilgili konular çoğunlukla 6. sınıf düzeyinde öğrencilere verilmektedir. Ancak arkeoloji konularının okul dışı uygulamalarla yapılmasının önünde engeller mevcuttur. Bu tezin amacı da arkeoloji konularının sınıfta yaparak yaşayarak öğrenilmesini sağlayarak öğrencilerde tarihsel düşünme becerilerini geliştirmektir. Bu çalışma arkeoloji konularının sınıf içi uygulamalarla öğrenimini sağlaması ve öğrencilerin tarihsel düşüncelerini geliştirmesi açısından önemli olup “eylem araştırması modeli” ile çalışılmıştır. Araştırmanın problem durumunu tespit etmek amacıyla Adıyaman ilinde altı okulda toplam 218 öğrenciye ön tarama anketi uygulanmıştır. Anketin anketi verileri ile problem durumu tespit edilmiş ve eylem planı geliştirilmiştir. Ön tarama anketinin uygulandığı okullardan biri eylem araştırmasının uygulanması amacıyla seçilmiştir. Eylem planına uygun arkeolojik kazı simülasyonu, arkeovaryum ve istasyon etkinlikleri uygulanmıştır. Bu uygulamaların sonucunda eylem planının uygulandığı sınıfa yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun verilerinin analizi yapılarak kategoriler oluşturulmuş, veriler frekans ve yüzdeler oranlar kullanılarak yansıtılmıştır. Etkinliklerin öğrencileri oldukça memnun ettiği ve etkinliklerin öğrencilerde tarihsel düşünme becerilerini geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Tarih Öğretimi, Arkeoloji Öğretimi, Tarihsel Düşünme Becerileri, Eylem Araştırması